

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Освітня програма	24161 Міжнародні економічні відносини
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

11.06.2021 р.

Справа № 0660/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 29 "Міжнародні відносини" у складі:

Петрушенко Юрій Миколайович – головуючий,
Єременко Ольга Олексіївна Ольга Олексіївна,
Литвин Марина Валентинівна,
Луцишин Зоряна Орестівна,
Пирог Ольга Володимирівна,
Рудько Сергій Олексійович,
Сироїд Тетяна Леонідівна,
Шеренговський Дмитро Володимирович,

за участі запрошених осіб:

Михайлишин Лілія Іванівна – гарант ОП,
Ковтонюк Катерина Володимирівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	24161
Назва ОП	Міжнародні економічні відносини
Галузь знань	29 Міжнародні відносини
Спеціальність	292 Міжнародні економічні відносини
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 8, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

не застосовується

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

не застосовується

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

не застосовується

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

не застосовується

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень Е

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

На основі проведеного аналізу ОП “Міжнародні економічні відносини” ЕГ та ГЕР відзначає, що обсяг ОП у кредитах ECTS відповідає вимогам закону України «Про вищу освіту». Загальні та спеціальні (фахові) компетентності ОП повністю співпадають з компетентностями визначеними в Стандарті вищої освіти за спеціальністю 292 “Міжнародні економічні відносини” на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Проте, не зважаючи на обґрунтування особливостей ОП в контексті забезпечення розвитку регіону, жодна унікальна компетенція та програмний результат, що доповнювали би існуючий Стандарт, не були додані.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов’язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

ЕГ звертає увагу на необхідність переосмислення черговості викладання окремих ОК, а також існування змістовних повторів у деяких темах (за ОП 2020): ·переквізитом ОК “Міжнародна економічна діяльність України” (2 сем.) мають бути ОК “Міжнародна макроекономіка” (2 сем.) та “Міжнародна мікроекономіка” (3 сем.); ·переквізитом ОК “Міжнародна макроекономіка” (2 сем.) та “Міжнародна мікроекономіка” (3 сем.) має бути ВК “Макроекономіка” (4 сем.) та ВК “Мікроекономіка” (5 сем.); ·переквізитом ОК “Міжнародний бізнес” (2 сем.) має бути “Міжнародна макроекономіка” (2 сем.) та “Міжнародна мікроекономіка” (3 сем.); ·існують дублювання змістовних частин ОК “Міжнародна макроекономіка” та “Міжнародна мікроекономіка”; “Міжнародна мікроекономіка” та “Правове регулювання МЕВ”; “Міжнародна макроекономіка”, “Міжнародні фінанси” та “МЕВ”; “Міжнародні фінанси” та “МЕВ”; “Міжнародна макроекономіка” та “Міжнародні фінанси”; “Міжнародна мікроекономіка”, “МЕВ” та “Економічна інтеграція та глобальні проблеми сучасності”. ЕГ відзначає, що оновлення ОП та внесення змін, щодо положення окремих ОК у частинах нормативних та вибіркових дисциплін відповідно до врахування рекомендацій попередньої акредитаційної експертизи були здійснені (скорочення обсягу мовної підготовки та збільшення професійної складової), проте не були відображені в НП.

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

ЕГ звертає увагу, що під час фокус-групи гарант не змогла чітко пояснити доцільність таких ОК як «Історія української культури», «Філософія», «Політологія». На основі аналізу ОП, ГЕР підтверджує висновки ЕГ щодо не відповідності забезпечення певними ОК деяких програмних РН ОП: ОК 2 «Історія української культури» - РН 4 «Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві...»; РН 9 «...сучасні теорії та методи розв’язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу...»; РН 16 «Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства...»; РН 24 «Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон’юнктури світових ринків»; ОК 5 «Філософія» - РН 12 «Здійснювати комплексний аналіз складних економічних систем, зіставляти та порівнювати їх складові, оцінювати й аргументувати оцінки результативності їх функціонування»; РН 18 «Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв’язків»; РН 24 «Обґрунтовувати вибір і застосовувати інформаційно-аналітичний інструментарій, економіко-статистичні методи обчислення, складні техніки аналізу та методи моніторингу кон’юнктури світових ринків»; ОК 7 «Політологія» - РН 22 «Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України».

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ОП передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії студентів, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін. В той же час ЕГ відзначає певну неузгодженість у послідовності вивчення обов’язкових і вибіркових освітніх компонентів.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

ЗВО для забезпечення здобувачів вищої освіти базами практиками, уклав ряд угод про співпрацю з роботодавцями. ЕГ зазначає, що під час фокус-групи із здобувачами було встановлено високий рівень задоволеності здобувачів здобути компетенціями під час практичної підготовки.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Під час навчання за ОП soft skills формуються не тільки під час навчання за обов’язковими і вибірковими освітніми компонентами, але й завдяки участі в різноманітних заходах, які пов’язані з творчою, науковою, соціальною та волонтерською діяльністю.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт для цієї спеціальності відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відображає фактичне навантаження здобувачів, є відповідним існуючим стандартам та сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Відповідно до висновку ЕГ дуальна освіта за ОП “МЕВ” не здійснюється. В цілому в ЗВО є можливість для здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання, що регулюється положенням “Про дуальну форму здобуття вищої освіти у ДВНЗ “Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника” (<https://cutt.ly/gvcForp>).

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

не застосовується

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

не застосовується

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

не застосовується

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

не застосовується

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

не застосовується

7.6 Наявні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

не застосовується

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

не застосовується

8.4 Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

не застосовується

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

не застосовується

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

не застосовується

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

не застосовується

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

не застосовується

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

не застосовується

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Наявна практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Доцільним є формування унікальних компетентностей ОП, що доповнюють компетентності стандарту вищої освіти за спеціальністю 292 "Міжнародні економічні відносини" на першому (бакалаврському) рівні, та формують унікальність даної ОП. Відповідно до аналізу ЕГ рекомендуємо інституціоналізувати і посилити комунікацію та співпрацю з роботодавцями щодо змісту освітньої програми, зокрема створювати освітні компоненти, що відповідатимуть запитам роботодавців при формуванні компетентностей майбутніх робітників в рамках предметної області ОП "МЕВ". Обґрунтуванням посилення співпраці з роботодавцями є те, що в меті ОП вказано, що випускники "сприятимуть розвитку і зміцненню економічного співробітництва регіону".

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Доступно і зрозуміло (для всіх зацікавлених сторін) представити міждисциплінарні зв'язки між ОК у структурно-логічній схемі ОП «МЕВ». 2. Прибрати або змістовно обґрунтувати (не тільки різницею мови вивчення) дублювання ОК ("Економічна теорія") в циклі обов'язкових та вибіркових компонентів. Унеможливити випадки, коли дисципліна, що має бути основою для вивчення наступної ОК, викладається вже після цієї ОК (це стосується всієї сукупності

обов'язкових і вибіркового дисциплін). Навіть якщо пропозиція вибіркового дисциплін здійснена як зазначає ЗВО "на основі існуючого запиту з боку здобувачів вищої освіти, які орієнтують свою майбутню професійну діяльність в інших країнах, утримання конкурентних позицій ОП «МЕВ» з ЗВО ближнього зарубіжжя, а також забезпечення можливості здобувачам інших ОП в ЗВО поглибити власні компетентності у відповідній царині", то це не повинно порушувати загальну логіку вивчення дисциплін. 3. Відповідно до аналізу і рекомендацій ЕГ удосконалити співвідношення компетенцій та РН в ОК. 4. Розробити підходи до більш повного інформування студентів щодо змісту вибіркового дисциплін, що допоможе студентам робити більш усвідомлений вибір.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Відповідно до рекомендацій ЕГ посилити інформування та залучення здобувачів вищої освіти до програм академічної мобільності (зокрема можна популяризувати успішні практики академічної мобільності студентів, проводити консультації та ін.). Враховуючи відсутність реалізованої практики визнання результатів навчання отриманих в неформальній освіті, рекомендуємо приділяти більше уваги інформуванню та проведенню роз'яснювальної роботи серед студентів щодо наявних в університеті технологій врахування таких результатів навчання отриманих в інших ЗВО. Наявність реальних кейсів визнання неформальних результатів навчання й інформування про них могли б мотивувати студентів до додаткового неформального навчання за спеціальністю.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Організувати широку роз'яснювальну консультативну роботу серед здобувачів освіти щодо можливостей їх участі у міжнародних програмах, грантах та проєктах.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Відповідно до пропозицій ЕГ зазначити допустимий рівень запозичень в академічних працях у положенні "Про запобігання академічного плагіату" у ДВНЗ ПНУіВС. Посилити інформування студентів щодо критеріїв перевірки робіт на антиплагіат.

Критерій 6. Людські ресурси

1. Відповідно до пропозицій ЕГ посилити залучення до аудиторних занять експертів-практиків та представників роботодавців. 2. Покращити інформування здобувачів щодо можливостей участі в діяльності Офісу проєктно-освітнього центру "Агенти Змін". 3. Залучати представників роботодавців до проходження опитувань щодо якості ОП.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Відповідно до аналізу і рекомендацій ЕГ збільшити фінансування для оновлення бібліотечного фонду ДВНЗ ПНУіВС не лише періодичних видань, але й не періодичних фахових видань іноземною мовою, в тому числі в електронному форматі.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Відповідно до аналізу і висновків ЕГ активізувати інформування роботодавців щодо змісту ОП, а також залучати їх до спільного обговорення висловлених рекомендацій, щоб не виходити за межі предметної області ОП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Відповідно до аналізу і висновків ЕГ оприлюднювати дату викладення проєктів ОП "МЕВ" на офіційному сайті ЗВО.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ПЕТРУШЕНКО Юрій Миколайович